

REPUBLICA MOLDOVA

Raionul Rezina

Primăria Comunei Gordinești

PLAN LOCAL DE ACȚIUNI

Comuna Gordinești, Raionul Rezina

Perioada de implementare: 2025 – 2030

Elaborat de:

Echipa tehnică AO Oikumena,
în colaborare cu Echipa Primăriei Comunei Gordinești

Aprobat de:

Consiliul Local Gordinești
Hotărârea nr. ____ / ____ _____ 2025

PLAN LOCAL DE ACȚIUNI

Comuna Gordinești, Raionul Rezina

Notă: Prezentul document este un instrument de planificare flexibil, care se poate adapta și completa pe măsură ce survin schimbări în situația economică, socială și de mediu. Pentru rezultate optime, este esențial ca autoritățile locale și comunitatea să colaboreze îndeaproape, beneficiind totodată de sprijinul partenerilor și investitorilor externi.

PREFAȚĂ

Gordinești este un sat din raionul Rezina, Republica Moldova, singura localitate a comunei omonime.

Prezentul document oferă un cadru strategic pentru dezvoltarea durabilă a comunei Gordinești din raionul Rezina, Republica Moldova. Elaborat pe baza unei analize integrate a resurselor naturale, a situației socio-economice și a infrastructurii, Planul Local de Acțiuni (PLA) propune direcții de dezvoltare care să asigure echilibrul între protecția mediului, creșterea calității vieții locuitorilor și valorificarea potențialului agricol și turistic.

ACRONIME & ABREVIERI

- **ADMA** – Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii
- **AIPA** – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
- **BERD** – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
- **EE** – Eficiență energetică
- **FAO** – Food and Agriculture Organization (Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură)
- **FEN** – Fondul Ecologic Național
- **GEFF** – Programul de Finanțare a Economiei Verzi
- **GIS** – Geographic Information System (Sistem Informațional Geografic)
- **GIZ** – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (Agenția Germană pentru Cooperare Internațională)
- **IFAD** – Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă
- **IPCC** – Intergovernmental Panel on Climate Change (Grupul Interguvernamental privind Schimbările Climatice)
- **LCC** – Land Capability Classification (Clasificarea capacității terenurilor)
- **LDN** – Land Degradation Neutrality (Neutralitatea degradării terenurilor)
- **MAC-P** – Agricultura Competitivă în Moldova
- **MAME** – Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol
- **MDT** – Managementul Durabil al Terenurilor
- **ONG** – Organizație non-guvernamentală
- **PDSISM** – Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică
- **PFP** – Perdele Forestiere de Protecție
- **PNDR** – Programul Național de Dezvoltare Rurală

- **PNERP** – Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor
- **PNUD** – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
- **SDG** – Sustainable Development Goals (Obiective de Dezvoltare Durabilă)
- **TRTP** – Programul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale”
- **UCIP IFAD** – Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD
- **UE** – Uniunea Europeană

LISTĂ TABELE

1. Tabelul din secțiunea 4.2. "Măsuri propuse, rezultate preconizate, indicatori de monitorizare și evaluare, instituții responsabile, surse de finanțare"

LISTĂ FIGURI

1. Harta „Sub-tipuri de sol”
2. Harta „Conținutul de nisip (0-5 cm)”
3. Harta „Conținutul de praf (0-5 cm)”
4. Harta „Conținutul de argilă (0-5 cm)”
5. Harta „Stocuri de carbon (0-30 cm)”
6. Ponderea categoriilor de utilizare a terenurilor
7. Harta „Acoperirea terenurilor”
8. Harta „Eroziunea solului”
9. Plan – schiță a PFP-urilor din perimetrul comunei

CUPRINS

PREFAȚĂ	1
ACRONIME & ABREVIERI	1
LISTĂ TABELE	2
LISTĂ FIGURI	2
1. INTRODUCERE	4
2. SITUAȚIA ACTUALĂ	4
2.1. Relieful, clima și apele	4
2.2. Resursele naturale.....	5
2.2.1. Solurile	5
2.2.2. Fond forestier.....	7
2.2.3. Resurse minerale.....	7
2.2.4. Resurse energetice.....	7
2.3. Acoperirea și utilizarea terenurilor	7
2.4. Populația, așezările și infrastructura	9
2.5. Protecția mediului	10
2.5.1. Managementul deșeurilor	10
2.5.2. Biodiversitatea	10
2.5.3. Perdele Forestiere de Protecție (PFP)	10
2.6. Hazarduri naturale	12
2.6.1. Eroziunea solului.....	12
3. OPORTUNITĂȚI ȘI CONSTRÂNGERI	13
3.1. Oportunități de dezvoltare.....	13
3.2. Constrângeri de dezvoltare.....	14
3.3. Scenarii de dezvoltare	14
3.3.1. Scenariul 1: Dezvoltare agricolă intensivă	14
3.3.2. Scenariul 2: Dezvoltare ecologică și turistică.....	14
3.3.3. Scenariul 3: Dezvoltare mixtă (agricultură sustenabilă și modernizare infrastructură) ..	15
4. OPȚIUNI DE DEZVOLTARE	15
4.1. Pretabilitatea unor culturi agricole și scheme de rotație a culturilor	15
4.2. Măsuri propuse, rezultate preconizate, indicatori de monitorizare și evaluare, instituții responsabile, surse de finanțare	16
5. COMUNICARE ȘI SENSIBILIZARE	25
5.1. Obiectivele strategiei de comunicare	25
5.2. Mesaje-cheie.....	25
5.3. Public-țintă	27
5.4. Canale de comunicare.....	27
5.5. Activități propuse.....	29
6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	31
BIBLIOGRAFIE	32
ANEXE	32

1. INTRODUCERE

Comuna Gordinești, situată în raionul Rezina, este caracterizată de terenuri agricole fertile, un peisaj colinar specific zonei de centru-nord a Republicii Moldova și o comunitate cu tradiții puternice în agricultură. Planul Local de Acțiuni își propune să ghideze administrația și comunitatea locală în direcția unei dezvoltări echilibrate, prin valorificarea oportunităților existente și abordarea provocărilor cu care se confruntă localitatea.

Obiective specifice:

- Evaluarea factorilor naturali, socio-economici și de infrastructură care influențează dezvoltarea comunei;
- Identificarea problemelor și oportunităților, pe baza unei analize de tip SWOT;
- Propunerea unor măsuri concrete în vederea conservării resurselor, modernizării infrastructurii și stimulării economiei locale;
- Implicarea activă a comunității în procesele de luare a deciziilor și implementarea acțiunilor planificate.

2. SITUAȚIA ACTUALĂ

2.1. Relieful, clima și apele

Relieful. Comuna Gordinești se află într-o zonă colinară, cu altitudinea minimă 172,6 m, maximă 338,3 m (amplitudine altitudinală ~165,7 m). Panta medie a terenului este de ~5,4°, cu porțiuni abrupte (panta maximă ~22,2°). Expoziția medie a versanților este de ~167,8° (sudică). Relieful comunei este domol, dominat de dealuri cu versanți blânzi. Pantele de circa 9% și orientarea spre sud conferă zonei un risc moderat de eroziune în absența protecției solului. În regiunile de șes mai joase se cultivă o varietate de culturi agricole (grâu, orz, rădăcinoase), în timp ce terenurile mai înclinate sunt folosite pentru pășunat și livezi de fructe. Principalii indicatori morfometrici (altitudine medie ~256 m, amplitudine ~166 m) relevă un relief fragmentat moderat, cu numeroase văi și platouri ușor ondulate. Aplicarea unor practici agricole durabile – lucrări antierozionale în pantă și benzi de vegetație de protecție – va contribui la menținerea fertilității solului și la prevenirea eroziunii excesive.

Clima. Localitatea are un climat temperat-continental, cu ierni reci (-1,03°C, min. -22°C) și veri călduroase (peste 21°C, max. 36°C). Primăverile și toamnele au temperaturi medii între 10-11°C. Precipitațiile medii iarna sunt de 130 mm, iar anual variază între 480-590 mm, cu minime sub 440 mm în anii secetoși și maxime de peste 640 mm în anii ploioși. În viitorul apropiat, temperaturile vor crește cu 1,5-2°C, iar precipitațiile vor deveni mai neregulate.

Surse de apă. Comuna beneficiază nu beneficiază de mari resurse de apă, doar de un afluent provizoriu al râului Cogâlnic, și de 2 iazuri mici, utilizate pentru irigații și pescuit. Suprafața totală ocupată de lacuri este 1 ha. De asemenea, rezervele subterane de apă pot fi utilizate pentru consumul domestic, dar calitatea lor variază în funcție de adâncime și locație. Este necesară implementarea unor sisteme de filtrare și monitorizare pentru a asigura siguranța apei potabile. Din cauza creșterii evaporării (cca 0,9 m³ de pe fiecare m² de apă) în viitorul apropiat resursele de apă se vor micșora.

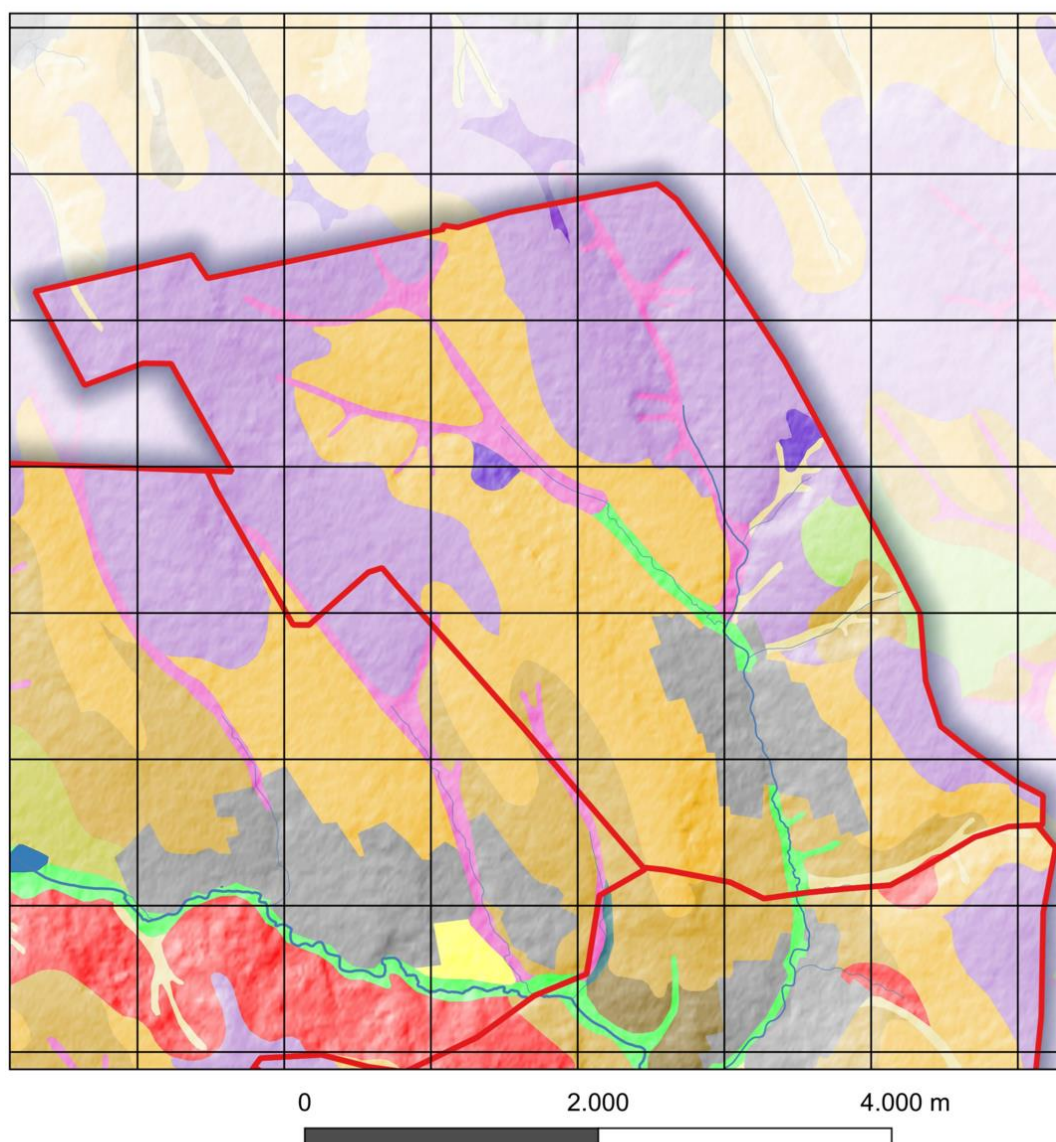
2.2. Resursele naturale

2.2.1. Solurile

Predomină cernoziomurile, care acoperă aproape toată suprafața comunei, celelalte tipuri de sol având extindere foarte redusă.

Predomină cernoziomurile, cunoscute pentru fertilitatea ridicată. Practicile agricole tradiționale trebuie completate cu măsuri de conservare (rotația culturilor, folosirea îngrășămintelor organice, benzi de protecție) pentru a preveni degradarea. Relieful colinar și solurile expuse frecvent intemperțiilor fac ca terenurile localității Gordinești să fie sensibile la procese de degradare, în special alunecări de teren și eroziune, care afectează în prezent 52,92 ha din teritoriu. Aceste fenomene reclamă o atenție sporită privind conservarea resurselor pedologice.

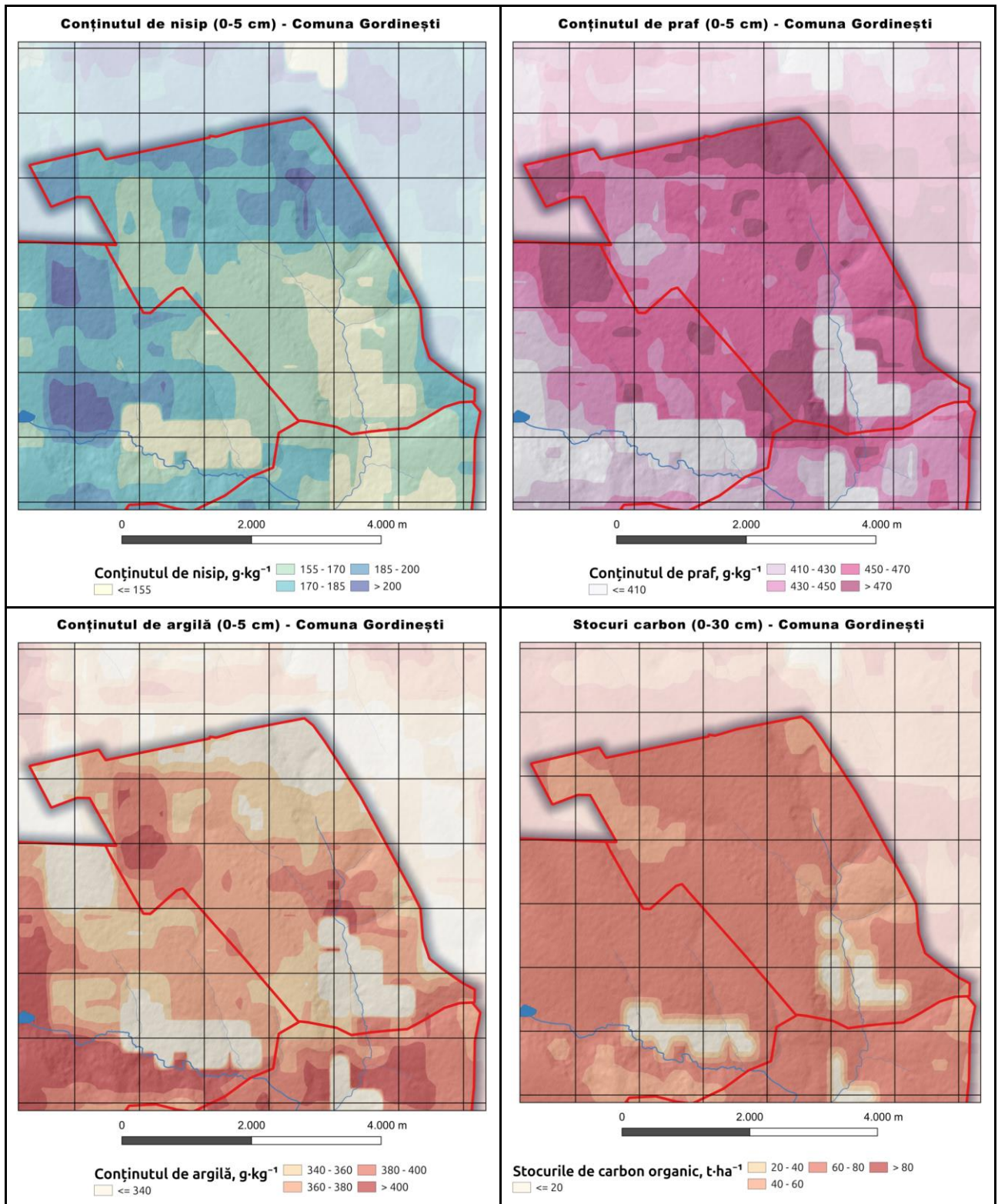
Sub-tipuri de sol - Comuna Gordinești

Sub-tipuri de sol

Alunecări de teren active	Cernoziom vertic	Sol cernizuomoid tipic
Cernoziom argiloiluvial	Sol aluvial molic	Sol cernoziomoid levigat
Cernoziom levigat	Sol cenușiu molic	Sol deluvial ocric
	Sol cenușiu tipic	

Solurile din această comună au o textură luto-argiloasă, cu aproximativ 37% argilă, 46% praf (silt) și 17% nisip. Textura relativ echilibrată permite atât acumularea apei în sol, cât și un drenaj satisfăcător, sprijinind astfel buna dezvoltare a culturilor. Conținutul de carbon organic este moderat (~6.3%), sugerând o fertilitate bună, care însă poate fi îmbunătățită în continuare prin aport de materie organică. În ansamblu, solul are un potențial agricol ridicat, însă este importantă aplicarea unor practici durabile de gestionare pentru a preveni degradarea pe termen lung.

Conținutul mediu de carbon organic în stratul 0–5 cm este 42.6 g/kg, scăzând la 20.9 g/kg în stratul 5–15 cm și la 19.7 g/kg în stratul 15–30 cm. La adâncimi mai mari, conținutul continuă să descrească: 16.6 g/kg la 30–60 cm, 10.9 g/kg la 60–100 cm și 6.4 g/kg în stratul 100–200 cm. Stocul total de carbon organic până la 30 cm adâncime este de ~61.5 t/ha. Diferența dintre straturile superficiale și cele profunde este foarte pronunțată, conținutul de carbon scăzând de peste 6 ori de la suprafață la 2 m.

În anul 2024, au fost supuse cercetării pedologice 1247 ha de terenuri din localitate. Rezultatele indică o notă medie ponderată de bonitate de 58 de puncte, ceea ce reflectă o fertilitate agricolă moderată, dar vulnerabilă. Din suprafața evaluată, 901 hectare (echivalentul a 72,25%) prezintă semne de eroziune. Dintre acestea, 76 ha sunt erodate puternic, 336 ha moderat și 489 ha slab, ceea ce confirmă necesitatea unor intervenții de stabilizare și protecție pe scară largă.

2.2.2. Fond forestier

Suprafețele împădurite sunt reduse și concentrate pe pantele mai abrupte, având un rol vital în menținerea biodiversității și prevenirea eroziunii. Satul Gordinești, amplasat în raionul Rezina, are un fond funciar total de 1653 hectare, utilizat preponderent pentru agricultură. Suprafața terenurilor arabile este de 1029,98 ha, în timp ce 109,5 ha sunt pășuni, iar alte 179,38 ha sunt ocupate de plantații forestiere. Dintre acestea, 161,98 ha sunt în proprietatea publică a statului, iar 17,4 ha în proprietatea UAT, reprezentând fâșii forestiere de protecție. O componentă esențială a sistemului agroecologic din satul Gordinești este rețeaua de **14 perdele forestiere de protecție**, înființate în urmă cu 30 până la 50 de ani.

2.2.3. Resurse minerale

La nivel local, există surse de nisip și argilă, exploatate ocazional pentru construcții. Este necesară o reglementare strictă pentru a preveni distrugerile de mediu.

2.2.4. Resurse energetice

Nu există rezerve fosile, însă potențialul pentru proiecte solare și eoliene în zonele cu expunere bună la soare și vânt merită explorat.

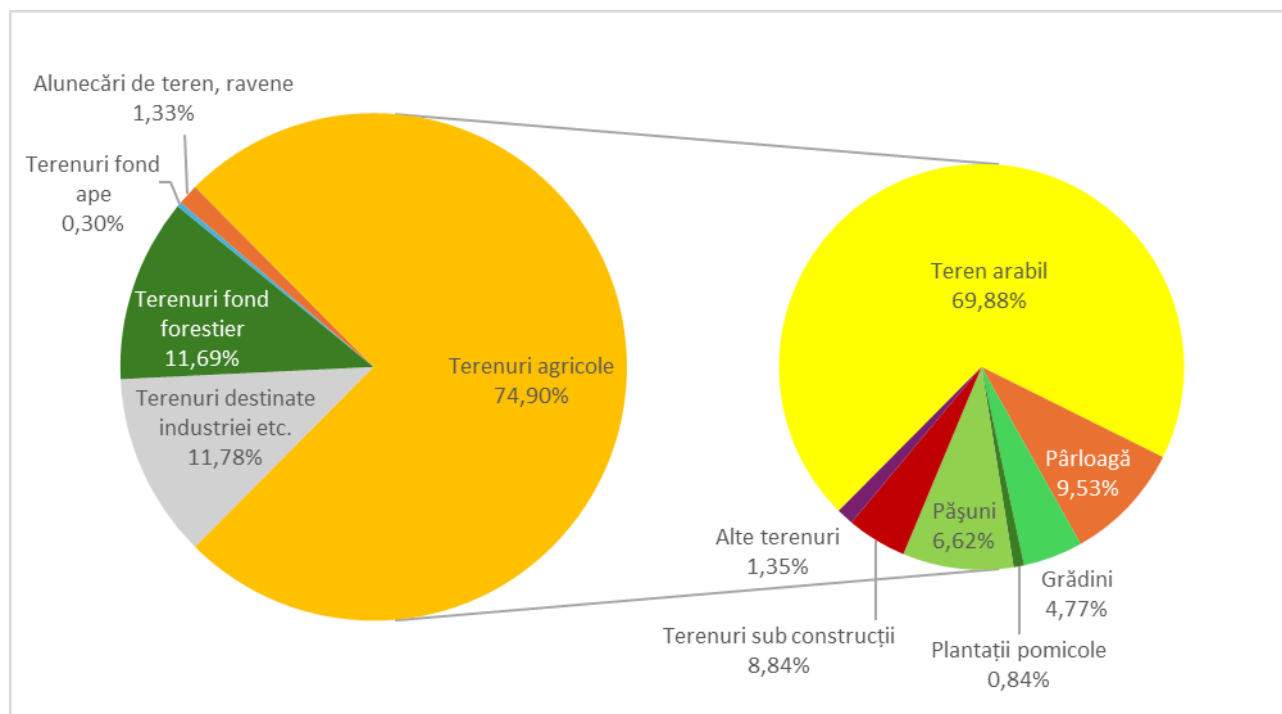
2.3. Acoperirea și utilizarea terenurilor

În comuna Gordinești, distribuția terenurilor evidențiază o orientare majoritar agricolă, dar și o prezență relevantă a unor funcții economice și rezidențiale. Terenurile agricole acoperă 74,90% din suprafața totală, ceea ce plasează agricultura în centrul activităților economice locale.

În cadrul acestei categorii, terenurile arabile sunt preponderente (69,88%), fapt ce indică o valorificare intensă a solului pentru culturile de câmp. Cu toate acestea, aproape 10% din terenurile agricole sunt reprezentate de pârlouage (9,53%), sugerând o proporție

semnificativă de terenuri aflate temporar în repaus. Pășunile (6,62%), grădinile (4,77%) și plantațiile pomicole (0,84%) completează structura agricolă, într-o diversitate specifică regiunilor rurale. O componentă importantă o reprezintă și terenurile sub construcții (8,84%), peste media comunelor din regiune, ceea ce reflectă o densitate locativă relativ crescută sau o extindere urbanistică în curs.

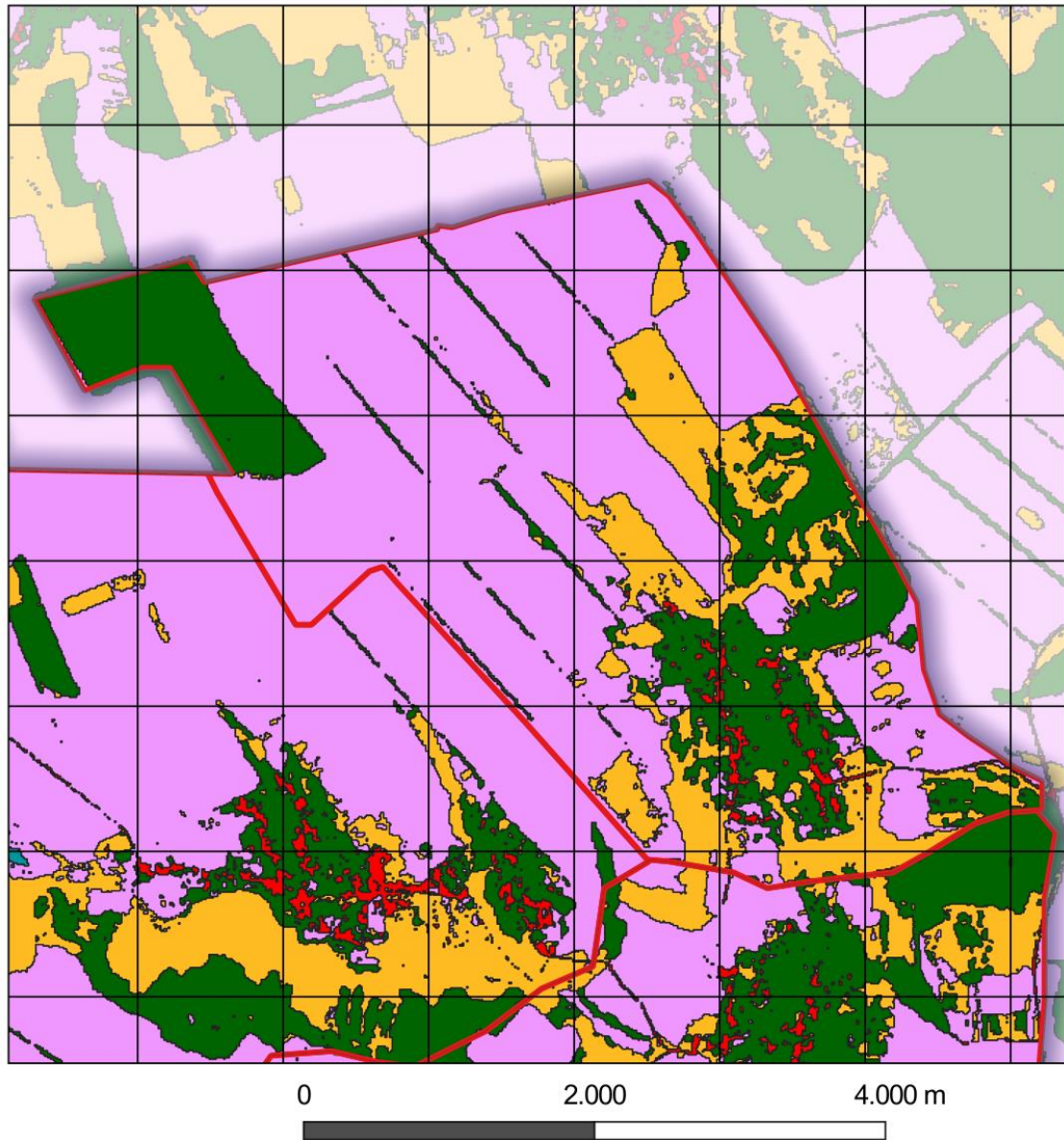
Ponderea categoriilor de utilizare a terenurilor

Pe de altă parte, terenurile destinate obiectivelor economice, industriale și de transport însumează 11,78%, un procent considerabil care indică existența unei infrastructuri economice locale solide și a unui potențial clar de dezvoltare non-agricolă.

Fondul forestier, deși prezent într-o proporție mai modestă (11,69%), joacă totuși un rol esențial în echilibrul ecologic și în protecția terenurilor. Alte categorii de teren, precum alunecările de teren și ravenele (1,33%) sau terenurile din fondul apelor (0,30%) completează structura geografică a comunei. De asemenea, sunt consemnate și alte terenuri (1,35%), a căror utilizare concretă poate varia – de la suprafețe neproductive până la zone aflate în tranziție funcțională.

Acoperirea terenurilor - Comuna Gordinești

Categoriile de terenuri		
Vegetație arboricolă	Terenuri agricole	Bazine acvatice permanente
Pajiști	Terenuri construite	Zone umede înierbate
	Teren gol/vegetație rară	

2.4. Populația, așezările și infrastructura

Populația. Conform datelor de recensământ, populația comunei Gordinești a scăzut de la 1089 de locuitori în 2004 la 896 de locuitori în 2014. Până în 2024, populația a continuat să se reducă, ajungând la 629 de locuitori, reflectând tendințele generale de depopulare și migrație din mediul rural. Are o pondere relativ ridicată a persoanelor în vârstă, pe fondul migrației tinerilor către orașe sau în afara țării. Agricultură rămâne principala sursă de venit.

Așezările. Satele comunei au un caracter tradițional, majoritatea gospodăriilor fiind organizate în jurul unui lot de teren agricol și a unei curți spațioase. În ultimii ani, s-a remarcat tendința renovării locuințelor și a construcției unor case mai moderne.

Infrastructura.

- **Drumuri:** În principal, drumuri pietruite sau asfaltate parțial; necesită reparații constante.
- **Apă și canalizare:** Lipsa rețelei de canalizare și alimentare centralizată cu apă afectează calitatea vieții și dezvoltarea economică. Majoritatea familiilor utilizează fântâni individuale.
- **Energie și telecomunicații:** Alimentarea cu energie electrică este, în general, fiabilă, dar pot exista fluctuații în zonele mai îndepărtate. Internetul și telefonica mobilă sunt disponibile, cu unele zone cu semnal slab.

2.5. Protecția mediului

2.5.1. Managementul deșeurilor

Nu există un sistem centralizat de colectare și procesare a deșeurilor, practicându-se depozitarea necontrolată. Aceasta duce la poluarea solului și apei, necesitând o rezolvare prioritară.

2.5.2. Biodiversitatea

Zona de coline oferă un habitat pentru diverse specii de floră și faună. Extinderea fondului forestier și menținerea coridoarelor ecologice sunt măsuri de protecție importante.

2.5.3. Perdele Forestiere de Protecție (PFP)

O componentă esențială a sistemului agroecologic din satul Gordinești este rețeaua de **14 perdele forestiere de protecție**, înființate în urmă cu 30 până la 50 de ani. Acestea au fost proiectate pentru a reduce viteza vântului, a stabiliza solul și a menține umiditatea în solurile agricole adiacente. Compoziția lor este variată, cu **cireș, paltin de munte, arțar și nuc** drept specii dominante. Doar o singură perdea este **monodominantă** în nuc. Diversitatea speciilor asigură o funcționalitate ecologică stabilă și rezistență la stres climatic.

Lățimea acestor perdele variază între **4 și 12 metri**, iar numărul de rânduri între **1 și 6**, ceea ce arată o adaptare a proiectării la specificul terenurilor pe care sunt amplasate. Toate cele 14 formațiuni forestiere au fost evaluate ca fiind **funcționale**, fără semne de uscare sau infestare biologică.

De asemenea, stratul de subarboret este bine dezvoltat, fiind compus din specii autohtone precum **porumbar, păducel, măceș și coacăz**. Trei dintre perdele prezintă **subarboret monodominant** – două cu porumbar și una cu măceș – ceea ce sugerează o regenerare naturală activă, dar care ar putea necesita lucrări de echilibrare în timp.

În vederea menținerii funcționalității ecologice a perdelelor forestiere și a adaptării acestora la condițiile actuale de mediu, au fost identificate o serie de lucrări silvotehnice necesare.

Aceste intervenții au un caracter corectiv și de regenerare, fiind esențiale pentru prelungirea duratei de viață a formațiunilor forestiere, sporirea eficienței lor de protecție și prevenirea declinului biologic.

O parte importantă a acestor lucrări vizează **răriturile**, care se vor realiza în nouă dintre perdelele forestiere, pe o suprafață totală de **15,04 hectare**. Această operațiune are scopul de a reduce densitatea arborilor acolo unde s-a atins o competiție excesivă pentru lumină, apă și nutrienți, permițând astfel dezvoltarea viguroasă a exemplarelor valoroase din punct de vedere ecologic și structural. Prin eliberarea spațiului de creștere, se va asigura o stabilitate mai bună a arborilor și o capacitate sporită de regenerare naturală.

Complementar, sunt prevăzute **tăieri de igienă** în patru formațiuni, pe o suprafață totală de **7,67 ha**, pentru eliminarea arborilor uscați, bolnavi sau rupti, care pot reprezenta un focar de infestare și reduc capacitatea protectivă a perdelelor. Această lucrare este deosebit de importantă în contextul schimbărilor climatice, care sporesc riscul apariției dăunătorilor și al bolilor de scoarță.

În două perdele este necesară **îngrijirea subarboretului**, pe **5,41 hectare**, lucrare care vizează eliminarea vegetației sufocante sau necorespunzătoare, în scopul menținerii unui strat inferior sănătos și bine echilibrat. Subarboretul, alcătuit în special din specii autohtone precum porumbarul, măceșul, păducelul și coacăzul, are un rol major în protejarea solului, în reținerea apei și în oferirea unui habitat diversificat pentru fauna mică.

De asemenea, în două formațiuni forestiere se impune **reconstrucția ecologică**, pe **4,74 ha**, acolo unde compoziția actuală a arborilor este dezechilibrată sau degradată. Aceste perdele necesită completarea cu specii adaptate local, precum și înlocuirea exemplarelor necorespunzătoare sau neviabile. Reconstrucția este crucială pentru restabilirea funcției de protecție a solurilor, în special în zonele afectate de alunecări de teren sau eroziune activă.

Totodată, într-o perdea forestieră este planificat **elagajul și emondajul**, pe o suprafață de **0,42 hectare**, lucrări care urmăresc curățarea trunchiurilor de crengi uscate sau crescute jos și echilibrarea coroanei. Aceste măsuri contribuie la reducerea riscurilor mecanice (precum ruperea sub greutatea zăpezii) și la prevenirea dezvoltării ciupercilor patogene, dar și la menținerea unei structuri aerisite a pădurii liniare, care favorizează stabilitatea și accesul luminii.

Împreună, aceste lucrări formează un plan integrat de revitalizare a rețelei existente de perdele forestiere din satul Gordinești. Ele reflectă nevoia de a trece de la o simplă conservare pasivă la o gestiune activă și profesionistă a formațiunilor de protecție, în acord cu standardele moderne ale silviculturii adaptative.

În ciuda faptului că există o rețea funcțională de fâșii forestiere, analiza arată că acestea ocupă doar **1,69% din suprafața terenurilor arabile** (17,4 ha din 1029,98 ha), ceea ce este sub pragul minim recomandat de **4%** pentru protecția eficientă a solurilor agricole. Pentru a atinge acest nivel, ar fi necesară extinderea actualei rețele cu cel puțin **23,8 ha** de noi perdele forestiere, amplasate cu prioritate pe solele mari, în pantă, sau în zonele cu risc crescut de degradare.

În concluzie, satul Gordinești dispune de o infrastructură forestieră valoroasă, dar insuficient dezvoltată pentru a proteja eficient terenurile agricole vulnerabile la eroziune. Consolidarea și extinderea perdelelor forestiere, alături de aplicarea lucrărilor recomandate, sunt măsuri

esențiale pentru menținerea fertilității solurilor și prevenirea degradării pe termen lung. Aceste acțiuni trebuie privite nu doar ca intervenții tehnice, ci ca parte integrantă a unui plan strategic de adaptare a agriculturii locale la condițiile climatice tot mai imprevizibile.

2.6. Hazarduri naturale

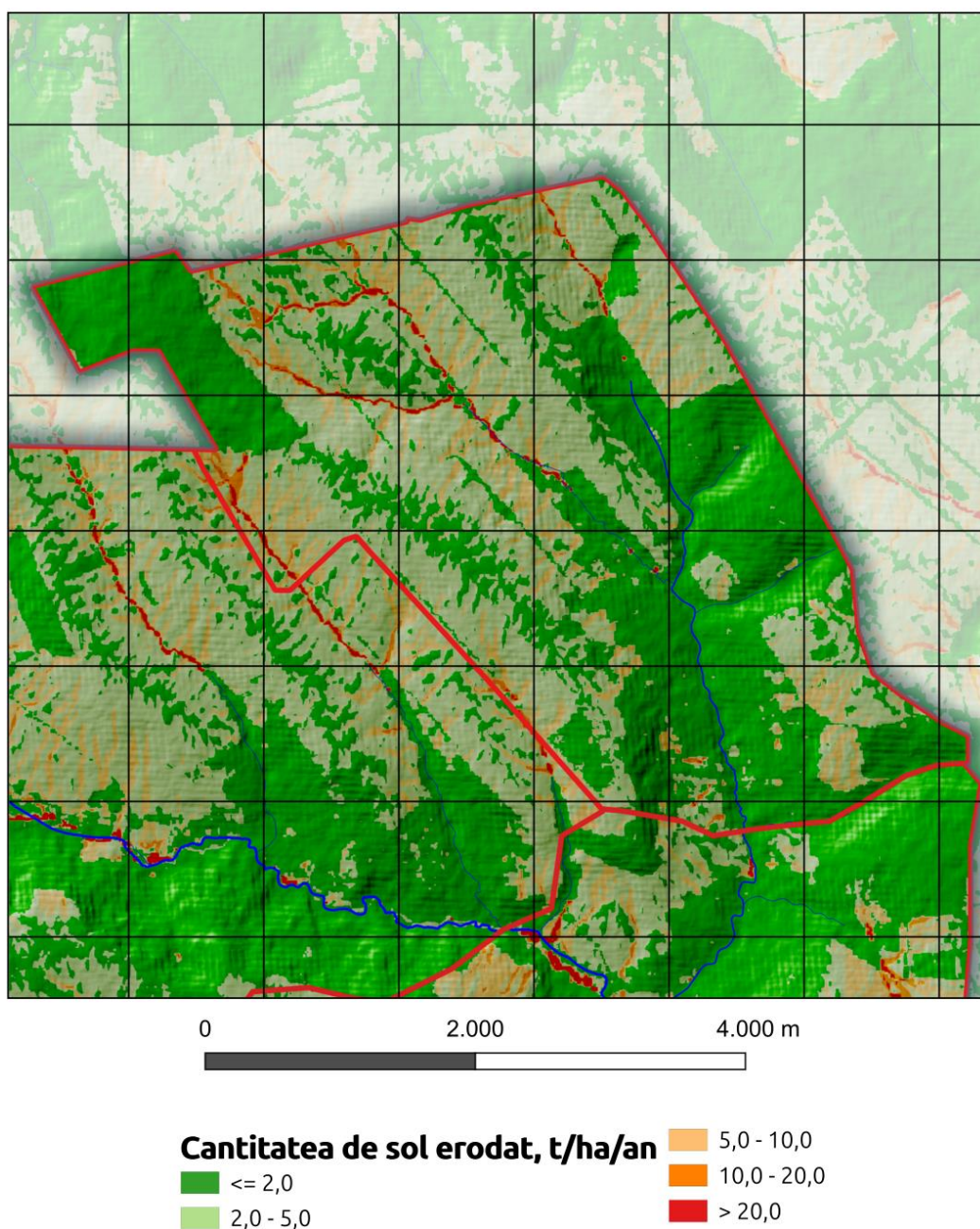
Eroziunea, alunecările de teren și secetele sunt cele mai frecvente riscuri, generate de topografie și de schimbările climatice.

2.6.1. Eroziunea solului

În comuna Gordinești, eroziunea hidrică a solului este evaluată la aproximativ 293 tone anual, una dintre cele mai reduse valori dintre comunele analizate. Acest nivel scăzut de eroziune indică faptul că terenurile locale suferă pierderi minime de sol. Situația favorabilă poate fi explicată printr-un relief relativ domol sau bine acoperit cu vegetație, care limitează scurgerea apei, precum și prin existența unor practici agricole sau măsuri de conservare ce rețin solul pe terenurile în pantă.

Cu toate acestea, rata medie a eroziunii, de ~2,5 tone/ha/an, este comparabilă cu media regională, ceea ce sugerează că solurile comunei sunt supuse unui proces erozional semnificativ la nivel local. Volumul total mic al pierderilor se explică în principal prin dimensiunea mai mică a comunei – întinderea terenurilor expuse fiind restrânsă. De asemenea, valoarea maximă înregistrată pe suprafețe limitate (~96 tone/ha/an) indică absența unor fenomene de eroziune extremă; procesul este moderat și relativ uniform pe teritoriul comunei, fără vârfuri devastatoare. Efectele asupra agriculturii sunt în prezent limitate, solul fertil fiind în mare parte păstrat pe terenurile agricole. Totuși, menținerea acestei condiții pozitive necesită o atenție continuă. Autoritățile și fermierii ar trebui să continue sau să extindă măsurile de protecție a solului, precum rotația culturilor, agricultura conservativă (minimizarea arăturii și a lucrărilor ce expun solul) și plantarea de perdele vegetale în zonele cu risc. Aceste acțiuni vor asigura că eroziunea rămâne la un nivel scăzut și că productivitatea agricolă a comunei este protejată pe termen lung.

Eroziunea solului - Comuna Gordinești

3. OPORTUNITĂȚI ȘI CONSTRÂNGERI

3.1. Oportunități de dezvoltare

1. **Agricultură performantă.** Solurile fertile pot sprijini producții agricole ridicate, dacă se aplică tehnologii moderne de irigare, mecanizare și asocieri în cooperative.
2. **Turism rural și ecologic.** Peisajele colinare, tradițiile și potențialul gastronomic pot atrage turiști dornici de experiențe autentice și de relaxare în natură.
3. **Energie regenerabilă.** Posibilitatea dezvoltării unor proiecte de tip solar sau micro-eolian, având beneficii economice pe termen lung pentru comunitate și mediu.
4. **Acces la fonduri și parteneriate.** Programele naționale și europene pentru dezvoltare rurală pot fi valorificate pentru infrastructură, agricultură durabilă, protecția mediului și promovarea turismului.

3.2. Constrângeri de dezvoltare

1. **Migrația tinerilor și îmbătrânirea populației.** Pe termen lung, acest fenomen reduce forța de muncă și dinamismul antreprenorial local.
2. **Infrastructură deficitară.** Drumurile de proastă calitate, lipsa canalizării și a unor servicii publice moderne descurajează investițiile private și inițiativele antreprenoriale.
3. **Resurse financiare locale limitate.** Veniturile bugetului comunal sunt insuficiente pentru proiecte majore, implicând necesitatea accesării fondurilor externe.
4. **Degradarea mediului.** Practicile agricole necorespunzătoare (monocultură, exces de pesticide), depozitarea incorectă a deșeurilor și defrișările sporadice afectează calitatea solului și a apei.

3.3. Scenarii de dezvoltare

3.3.1. Scenariul 1: Dezvoltare agricolă intensivă

Obiective:

- Creșterea randamentului agricol prin mecanizare, soiuri performante și irigații acolo unde e posibil.
- Asocierea fermierilor în cooperative pentru eficientizarea proceselor de producție și comercializare.
- Înființarea unor centre de colectare și procesare locală (lapte, cereale, legume, fructe).

Riscuri:

- Creșterea presiunii asupra solului și apei, dacă nu se implementează măsuri ecologice.
- Investiții substanțiale și necesitatea unei baze de cunoștințe tehnologice.

3.3.2. Scenariul 2: Dezvoltare ecologică și turistică

Obiective:

- Practicarea agriculturii ecologice (rotația culturilor, fertilizanți naturali, protecția biodiversității).
- Crearea unui pachet de servicii turistice rurale (cazare în gospodării tradiționale, tururi gastronomice, drumeții).
- Identificarea și amenajarea traseelor culturale și naturale, promovând specificul local (festivaluri, târguri de produse tradiționale).

Riscuri:

- Necesită investiții în pregătirea antreprenorilor locali (marketing, standarde de calitate).
- Turismul dependent de infrastructura locală (transport, semnalizare, rețea de servicii).

3.3.3. Scenariul 3: Dezvoltare mixtă (agricultură sustenabilă și modernizare infrastructură)

Obiective:

- Modernizarea progresivă a drumurilor comunale, a rețelelor de apă-canal și a sistemului de salubritate.
- Combinarea agriculturii durabile (rotații de culturi, zone împădurite, fâșii de protecție) cu investiții în depozite și linii de procesare.
- Sprijinirea micro-antreprenoriatului în sectorul serviciilor, turismului și prelucrării produselor agricole.

Riscuri:

- Implementare pe termen mai lung, din cauza costurilor și a dependenței de fonduri externe.
- Coordonare complexă între autorități, fermieri, ONG-uri și investitori.

4. OPȚIUNI DE DEZVOLTARE

4.1. Pretabilitatea unor culturi agricole și scheme de rotație a culturilor

În urma evaluării multicriteriale a terenurilor agricole din cele 32 de comune studiate (situat în raioanele Orhei, Rezina și Șoldănești), s-au identificat diferențe semnificative în potrivirea diferitelor culturi și folosințe ale terenului. Per ansamblu, **cerealele de toamnă** (în special grâul și orzul) prezintă cea mai mare pretabilitate, având cele mai extinse suprafețe de teren clasificate drept potrivite sau foarte potrivite pentru aceste culturi. **Culturile prășitoare de primăvară** precum porumbul și floarea-soarelui au, dimpotrivă, o extindere mult mai redusă a terenurilor cu favorabilitate ridicată, fiind în general limitate de factori climatici și edafici. Conform studiilor în domeniu, **principalii factori limitativi** ai productivității agricole în această regiune sunt deficitul de precipitații în perioada de vegetație, regimul termic, panta terenului și proprietățile solului (porozitate, conținut de humus, textură etc.). Aceste constrângeri explică de ce **speciile sensibile la secetă sau la îngheț** (de exemplu, vița-de-vie, piersicul) au un indice de pretabilitate foarte scăzut în majoritatea comunelor, în timp ce **plantele mai rezistente** (grâul, orzul, lucerna) reușesc să valorifice mai bine condițiile locale. Totodată, pe terenurile cu pantă accentuată sau soluri slab dezvoltate, **utilizările permanente** (pășuni și fânețe) reprezintă opțiunea optimă, aceste suprafețe fiind mai potrivite pentru pajiști naturale decât pentru culturi intensive. În continuare este prezentată analiza detaliată pentru fiecare comună, evidențiind culturile cu pretabilitate ridicată, zonele propice și recomandările privind culturile ce ar trebui evitate.

Comuna Gordinești prezintă cel mai ridicat potențial agricol pentru **grâu** (~43,5% din suprafață este potrivită pentru această cultură). **Lucerna** (~36,2%) și **orzul** (~25,7%) urmează în clasament, având și ele areale importante cu favorabilitate medie spre bună. Putem considera, așadar, că terenurile cele mai fertile (probabil din apropierea văilor locale) sunt valorificabile cu succes prin culturi de toamnă și plante furajere perene. Suprafețele mai înalte sau mai sărace pot fi utilizate ca **pășuni** (aprox. 6,0% din comună este foarte potrivită pentru pășunat). În privința culturilor cu adaptabilitate scăzută, se recomandă **evitarea** plantării de **vița-de-vie**, **piersic**, **cartof** sau **porumb** la scară largă, întrucât aceste plante au obținut scoruri de pretabilitate foarte mici pe teritoriul comunei Gordinești.

Schema de rotație recomandată (4-5 ani)

1. Anul I – Grâu de toamnă: cultură de bază, bine adaptată condițiilor locale.
2. Anul II – Orz de toamnă: alternanță cerealieră pentru diversificare.
3. Anul III – Floarea-soarelui (unde este potrivit): cultură tehnică ce rupe ciclul cerealier.
4. Anii IV–V – Lucernă: leguminoasă perenă ce refertilizează solul și oferă furaje de calitate.

Proporții și categorii de utilizare a terenului

- Culturi principale: grâu, orz, lucernă (în proporții variabile, adaptate analizei de pretabilitate).
- Culturi secundare: soia, mazăre sau alte leguminoase pe suprafețe mici.
- Pajiști permanente: pe terenurile marginale, în special în pantă.
- Livezi/pomi: doar pe microzone favorabile (prun, cireș), dacă sunt identificate.

Principii agronomice moderne aplicate

Rotația include diversificarea culturilor, alternanța cerealelor cu leguminoase și plante tehnice, evitarea monoculturii și utilizarea pajiștilor pe terenurile sensibile. Lucerna are rol ameliorator, fixând azotul și refăcând fertilitatea solului.

Culturi nerecomandate

Se vor evita culturile cu pretabilitate foarte scăzută, precum vița-de-vie, piersicul, cartoful sau porumbul extensiv, deoarece nu oferă randamente stabile și sunt vulnerabile la condițiile pedoclimatice locale.

4.2. Măsuri propuse, rezultate preconizate, indicatori de monitorizare și evaluare, instituții responsabile, surse de finanțare

Progresul general privind realizarea obiectivelor **Planului Local de Acțiuni Comuna Gordinești, Raionul Rezina** va fi apreciat în baza următorilor indicatori:

Acțiuni	Indicator de progres	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030	Cost estimativ	Surse de finanțare
1.1. Extinderea suprafeței pădurilor	Suprafață împădurită (ha)	+55 ha	30.000 – 50.000 lei/ha	Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
1.2. Extinderea suprafeței fâșiilor forestiere de protecție	Suprafață fâșii forestiere (ha)	+23,8 ha	~63.300 lei/ha	Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
1.3. Plantare a și/sau conservarea vegetației riverane	Suprafață restaurată (ha)	+17 ha	4.500-16.000 lei/ha	Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027

<p>1.4. Promovarea culturilor energetice și utilizarea resurselor de biomasă forestieră reziduală</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cantitate biomasă utilizată (tone) ▪ Creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie 	<p>19 ha</p>	<p>Dezvoltarea culturilor energetice: 20.000 - 25.000 lei pe hectar în primul an Colectarea și procesarea biomasei forestiere: 200 și 350 lei pe tonă.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR). ▪ Planul Național „Construim Moldova Europeană”, Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Moldova
<p>1.5. Reconstrucția ecologică a pădurilor afectate de uscare și alți factori vătămători sau necorespunzătoare sub raport structural-funcțional</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafață reconstruită (ha) 	<p>97 ha</p>	<p>1.500 - 2.000 lei pe hectar</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
<p>1.6. Reabilitarea fâșiilor forestiere de protecție a terenurilor agricole</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafață reconstruită (ha) 	<p>17,4 ha</p>	<p>22 000 – 35 000 lei/ha</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027; ▪ Proiectul GEF8 (FAO) perioada 2026-2030. ▪ Proiectul de Reziliență Rurală (PRR) – UCIP IFAD Proiectul „Dezvoltarea Sectorului Forestier Comunal în Moldova” – Fondul BioCarbon
<p>1.7. Protecția pădurilor prin combaterea adecvată a dăunătorilor și bolilor (metode biologice de combatere etc.) și a pășunatului în păduri</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rapoarte anuale ▪ Număr de intervenții 	<p>193,21 ha</p>	<p>Tratamente chimice: 1.000 la 5.000 lei/ha. Tratamente biologice: 1.500 și 3.000 lei/ha. Tratamente mecanice: 3.000–4.000 lei/ha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
<p>1.8. Monitorizarea stării de sănătate a pădurilor și a solurilor forestiere</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rapoarte anuale ▪ Numărul de studii efectuate ▪ Procentul de păduri monitorizate anual. ▪ Numărul de 	<p>193,21 ha</p>	<p>2.000 lei/ha anual</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Programul de granturi post-investiționale destinate managementului durabil al terenurilor este parte integrantă a Proiectului Agricultură Competitivă (MAC-P). Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru

	probe de sol și vegetație analizate			perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
1.9. Prevenirea și limitarea incendiilor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studii de caz ▪ Suprafața pădurilor protejată împotriva incendiilor (ha) 	193,21 ha	4.650 lei și 13.900 lei pe an	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027 Proiectul „EU4 Moldova Rezilientă – Stat Sigur, Comunități Puternice”
1.10. Îmbunătățirea sistemului de monitorizare și observare a acțiunii factorilor biotici și abiotici destabilizatori	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr de sisteme implementate ▪ Procentajul de păduri monitorizate 	193,21 ha	13.500 lei pe an	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
2.1 Aplicarea măsurilor hidrotehnice și fito-ameliorative pe terenurile agricole afectate de ravene	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața terenurilor afectate de ravene pe care s-au aplicat măsuri hidrotehnice și fito-ameliorative (ha) 	9 ha	165–310 mii lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Proiectul “Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale” (TRTP) ▪ Proiectul Băncii Mondiale “Agricultura Competitivă în Moldova” (MACP) Proiectul „Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul crizei socio-economice și energetice” FAO și a Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)
2.2 Extinderea terenurilor irigate	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața terenurilor irigate (ha) 	25 ha	60.000 - 180.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, buget local, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM) Granturi oferite de UCIP IFAD
2.3 Implementarea culturilor agricole cu un consum redus de apă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața cultivată cu culturi agricole cu consum redus de apă (ha) ▪ Reducerea consumului de apă pentru irigare (%) ▪ Numărul de ferme adoptând tehnici de irigare eficiente și culturi rezistente la 	433 ha	71.000 - 123.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, buget local, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii (ADMA): Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol (MAME). Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM). ▪ Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA). ▪ Programul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)” finanțat de Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (IFAD). ▪ Proiecte internaționale și parteneriate Proiectul „Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul crizei socio-economice și energetice” FAO și a Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)

	<p>secetă</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eficiența utilizării apei în agricultura respectivă (litri de apă pe kilogram de produs) 			
2.4 Reducerea suprafeței de terenuri degradate	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prevenirea și combatere a eroziunii solului, ha 	-90 ha	10.000 - 20.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, Fonduri externe, Organizații internaționale și agenții de dezvoltare, Fonduri private și investiții. ▪ Programul de îmbunătățiri funciare 2021-2025. ▪ Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027 <p>Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)</p>
2.5 Reducerea suprafeței terenurilor puternic erodate	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prevenirea și combatere a eroziunii solului, ha 	-11 ha	64,2 mii lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proiectul Băncii Mondiale "Agricultura Competitivă în Moldova" (MACP). ▪ Subvenții pentru lucrările de îmbunătățiri funciare și protecția solului de la AIPA. <p>Programul de îmbunătățiri funciare 2021-2025</p>
2.6 Conversia terenurilor arabile de pe pante (cu un anumit grad de degradare) în păduri	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de hectare de terenuri arabile de pe pante care au fost convertite în păduri 	6 ha	9.500 – 13.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat și local; ▪ AIPA, Programul de Granturi pentru Managementul Durabil al Terenurilor. FEN, Fonduri externe
2.7 Creșterea cantității de reziduuri vegetale pe suprafața solului care îmbunătățește agregarea și astfel reduce tendința de formare a crustei, lucrările minime ale solului și sistemul fără lucrări.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea cantității de reziduuri vegetale aplicate pe sol pentru a îmbunătăți agregarea solului. ▪ Reducerea formării crustei pe sol. 	124 ha	7.000 - 11.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, buget local, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (MDT) <p>Programul de granturi pentru facilitarea accesului la piețele de desfacere pentru agricultori</p>
2.8 Măsuri de management pentru reducerea pierderilor de carbon din	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reducerea emisiilor de CO₂ ▪ Creșterea conținutului de materie 	25 ha	33.000 - 70.000 lei/an	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat și fonduri internaționale ▪ Programul de Finanțare a Economiei Verzi (GEFF) al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)

sol	<ul style="list-style-type: none"> organică ▪ Îmbunătățirea biodiversității solului 			Programul AgreeenaCarbon
2.9 Măsurile de management pentru ameliorarea terenurilor sărăturate	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recuperarea și îmbunătățirea capacității solului afectat de sare, ha 	37 ha	12.000 - 23.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Programul de Granturi pentru Managementul Durabil al Terenurilor (MDT), (UCIMPA) <p>Subvenții pentru Lucrări de Îmbunătățiri Funciare și Protecția Solului, și Programul de Subvenționare a Investițiilor în Tehnica și Echipamentele Agricole (AIPA)</p>
2.10 Măsurile de management pentru prevenirea degradării prin destructurare și crustificare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața totală de teren agricol protejată împotriva eroziunii, ha 	12 ha	35.000 – 55.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Programul de Granturi pentru Managementul Durabil al Terenurilor (MDT) <p>Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA)</p>
2.11 Măsurile pentru prevenirea degradării solului prin compactare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața terenurilor afectate de compactare, ha 	6 ha	1.250 - 3.300 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), subvenții și Programul de granturi post-investiționale "Managementul Durabil al Terenurilor" (MDT). <p>Proiectul "Agricultura Competitivă în Moldova" (MAC-P)</p>
2.12 Măsurile de management pentru prevenirea și combaterea poluării solului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața terenurilor erodate reabilite, ha 	619 ha	15.000 – 25.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, Surse externe. ▪ Proiectul „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere” (EU4Environment) ▪ Proiectul „Consolidarea rezilienței comunităților vulnerabile la schimbările climatice” (PNUD) <p>Proiectul „Reducerea Degradării Solurilor și Managementul Durabil al Pajiștilor” (FAO, PNUD, Ministerul Agriculturii)</p>
2.13 Măsurile de management pentru prevenirea și combaterea pierderii de nutrienți în sol	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața terenurilor protejate de eroziune și degradare a solului, ha 	619 ha	3.000 - 5.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, Surse externe. ▪ Proiectul „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere” (EU4Environment) ▪ Proiectul „Consolidarea rezilienței comunităților vulnerabile la schimbările climatice” (PNUD) <p>Proiectul „Reducerea Degradării Solurilor și Managementul Durabil al Pajiștilor” (FAO, PNUD, Ministerul Agriculturii)</p>
2.14 Amendarea solurilor acide și alcaline	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața terenurilor ameliorate, ha 	2 ha	1.300 - 3.200 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, Surse externe. ▪ Subvențiile AIPA (Agenția pentru Intervenții și Plăți în Agricultură) ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) ▪ Fondul Ecologic Național EU Neighbourhood Instrument

2.15	Proiectarea și executarea amenajărilor antierozionale pentru anii 2025-2030	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața de teren protejată, ha 	25 ha	70.500-161.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, Surse externe. MAC-P (Managementul Agriculturii și Conservarea Solului) - Banca Mondială și PNUD Programul Interreg NEXT România-Republica Moldova 2021-2027 – UE
2.16	Modificarea categoriei de folosință a terenurilor	<ul style="list-style-type: none"> Conduc la modificarea albedoului la nivel local și eliminarea unor gaze cu efect de seră 	12 ha	21.000 - 60.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Programul de granturi post-investiționale "Managementul durabil al terenurilor", AIPA
2.17	Reabilitarea terenurilor degradate antropice (exploatare miniere, depuneri de reziduuri, poluate cu hidrocarburi, metale grele etc) și împădurire	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața de teren reabilitată, ha 	2 ha	17.000 - 40.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P) Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (MDT)
2.18	Amenajarea pajiștilor	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața pajiștilor amenajate, ha 	109,5 ha	5.000 - 12.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P) Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (MDT)
3.1	Stimularea financiară privind procesul de consolidare a terenurilor mici, parcelate	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața terenurilor consolidate, ha 	12 ha	6.000–15.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Subvenții pentru lucrări de îmbunătățiri funciare, ameliorare și protecție a solului. Proiectului „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P) Stimularea consolidării terenurilor agricole, AIPA
3.2	Promovarea bunelor practici agricole pentru prevenirea și combaterea degradării solului și a pierderilor de nutrienți	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de fermieri care implementează tehnologii și practici durabile de gestionare a terenurilor Suprafața de teren agricol gestionată prin practici de management durabil 	619 ha	78.000 - 235.000 lei per fermier	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Proiectul Agricultura Competitivă (MAC-P). Programele Agenției pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii (ADMA): Proiectul privind Asigurarea Fermierilor cu Fertilizanți; Proiectul privind vânzarea-cumpărarea în rate a echipamentelor pentru producerea energiei regenerabile; Proiectul privind transformarea digitală în agricultură; Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol (MAME) Proiecte ale Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală LEADER: Ecosistem LEADER din Republica Moldova mai sustenabil; Asociațiile GAL pentru reziliență și securitate

3.3 Implementarea măsurilor de management durabil al resurselor de sol	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de hectare unde s-au aplicat măsuri anti-eroziune, ha 	619 ha	97.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Programul de granturi post-investiționale pentru Managementul Durabil al Terenurilor (MDT) Proiectul Băncii Mondiale „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)
3.4 Practicarea asolamentului și rotației culturilor	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea producțiilor agricole; Conservarea biodiversității; Reducerea presiunii bolilor, buruienilor și dăunătorilor 	495 ha	15.000-40.000 lei/ha/an	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. AIPA: Programul de granturi pentru îmbunătățirea productivității terenurilor prin management durabil al terenurilor și subvenții ADMA: Programul de Asistență pentru Fermierii Neprivilegiați 2KR și PAC; Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol (MAME); Programul de Dezvoltare a Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM)
3.5 Executarea lucrărilor de afânare a solului pe verticală fără întoarcerea brazdei	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea conținutului de materie organică din sol; Sechestrare a carbonului; Intensificare a activității biologice a solului; Creșterea fertilității solului 	87 ha	1.350 - 2.600 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Subvenții pentru lucrări de îmbunătățiri funciare (AIPA) Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol (MAME) Proiectul privind Asigurarea Fermierilor cu Fertilizanți Proiectul privind vânzarea – cumpărarea în rate a echipamentelor pentru producerea energiei regenerabile
3.6 Atenuarea fenomenului de tasare / compactare prin reducerea numărului de treceri și executarea lucrărilor la umiditatea optimă	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea conținutului de materie organică din sol; Sechestrare a carbonului; Intensificare a activității biologice și fertilității solului 	2 ha	17.000 – 28.600 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor Subvenții pentru proiecte de prelucrare a solului (AIPA) Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)
3.7 Terasarea terenurilor în pantă pentru reținerea apei pe versanți	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea umidității solului, a altor proprietăți fizico-chimice ale acestuia 	25 ha	20.000 - 30.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor Subvenții pentru îmbunătățiri funciare Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)
3.8 Înființarea culturilor anuale de acoperire (culturi verzi)	<ul style="list-style-type: none"> Reducerea degradării sub impact al condițiilor climatice; Creșterea cantității de materie 	495 ha	3.250 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (AIPA) Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)

	organica acumulata în sol			
3.9 Implementarea semănatului dublu	▪ Reducerea volumului de apă curgătoare pe suprafața terenului	12 ha	24.000 – 43.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) ▪ Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (AIPA) Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)
3.10 Extinderea sistemului de agricultură conservativă	▪ Perturbarea minimă a solului	62 ha	3.600 - 6.700 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Programul de granturi privind îmbunătățirea productivității terenurilor printr-un management durabil al terenurilor (MAC-P) ▪ Proiectul privind Asigurarea Fermierilor cu Fertilizanți Programul vânzări în rate 2KR în agricultura performantă irigată
3.11 Implementarea măsurilor privind managementul integrat al resurselor de apă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața de teren agricol irigat (hectare). ▪ Procentajul populației cu acces la apă potabilă sigură și de calitate. 	62 ha	43.000 - 89.000 lei (pentru implementare inițială + operare pe un an)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe, parteneriat public-privat ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) ▪ Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P) Proiectul „Securitatea Aprovizionării cu Apă și Sanitație în Moldova” este finanțat de AID și ADA.
3.12 Alegerea unei tehnologii optime de irigare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reducerea pierderilor de apă; ▪ Creșterea randamentul ui de utilizare a apei de irigat ▪ Suprafața de teren irigată (hectare) 	62 ha	pentru irigare prin picurare (pentru primul an): 9.500 – 18.000 lei/ha pentru irigare prin aspersiune (pentru primul an): 7.500 – 15.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe, parteneriat public-privat ▪ Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM) ▪ Granturi oferite de UCIP IFAD ▪ Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)”
3.13 Măsurile de atenuare a eroziunii hidrice	▪ Reducerea pierderilor de sol prin eroziune de suprafața	62 ha	23.000 - 44.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Proiectului Agricultura Competitivă (MAC-P) ▪ Subvenții pentru proiectele investiționale de îmbunătățire a calității solurilor Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale” (TRTP)
3.14 Măsurile de atenuare pentru îmbunătățirea a conectivității laterale și a capacității de retenție a apei în zona	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prevenirea inundațiilor prin preluarea undelor de viitura în luncile refăcute; ▪ Creșterea biodiversității; 	62 ha	2.050.000 – 4.100.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) Programului „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea

inundabilă	îmbunătățirea microclimatului			Zonei Rurale” (TRTP)
3.15 Construcția unor acumulări de compensare	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea volumului de apă ce poate fi utilizat pentru combaterea deșertificării 	37 ha	28.000 - 45.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM) Granturi oferite de UCIP IFAD Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)”
3.16 Crearea de noi zone umede	<ul style="list-style-type: none"> Îmbunătățirea microclimatului; Biodiversitatea; Protecția împotriva inundațiilor 	37 ha	60.000 – 130.000 lei/ha anual	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)”
3.17 Crearea de zone tampon în lungul râurilor/canalelor	<ul style="list-style-type: none"> Reținerea particulelor de sol,; Evitarea eutrofizării, Producere de biomasa 	1 ha	55.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)” Proiectul „Deșeuri Solide în Republica Moldova” Proiectul UNEP/GEF: Cadrul global pentru biodiversitate Proiectul UNEP/GEF: Cadrul de implementare a biosecurității pentru managementul resurselor biologice în Moldova
3.18 Reabilitarea sistemelor de irigare existente și introducerea unor noi sisteme irigaționale	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața totală irigată anual 	37 ha	pentru sistem de irigație prin picurare: 33.000 lei/ha pentru sistem de irigație prin aspersie: 51.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM) Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA)

5. COMUNICARE ȘI SENSIBILIZARE

5.1. Obiectivele strategiei de comunicare

Strategia de comunicare are drept scop sprijinirea implementării eficiente a Planurilor Locale de Acțiuni (PLA), asigurarea transparenței procesului decizional și consolidarea implicării comunității în atingerea obiectivelor de neutralitate a degradării solurilor. Comunicarea eficientă este esențială pentru transformarea unui document strategic într-un proces viu, participativ și adaptabil, în care toți actorii – autorități publice locale, cetățeni, ONG-uri și parteneri – au un rol clar definit.

Obiectivele principale ale strategiei sunt:

- Creșterea gradului de informare a populației asupra conținutului și importanței PLA;
- Promovarea beneficiilor ecologice, economice și sociale ale măsurilor propuse în plan;
- Stimularea implicării active a cetățenilor, consilierilor locali, agenților economici și instituțiilor;
- Susținerea procesului de aprobare, finanțare și implementare printr-o imagine publică clară, coerentă și pozitivă;
- Prevenirea dezinformării și asigurarea unei înțelegeri corecte a obiectivelor și măsurilor incluse în plan.

5.2. Mesaje-cheie

Pentru a asigura coerența comunicării și ancorarea acesteia în realitățile locale, au fost formulate mesaje-cheie care reflectă valorile, prioritățile și viziunea Planului Local de Acțiuni (PLA). Acestea au rolul de a mobiliza comunitatea, de a consolida parteneriatele și de a oferi direcții clare pentru un discurs public orientat spre acțiune.

„Așa cum spune și un gospodar înțelept: Nu poți păstra ogoarele pline de râpi și alunecări – trebuie să acționezi pentru a le îmbunătăți ” - evidențiază nevoia urgentă de intervenție asupra terenurilor degradate și importanța acțiunii directe pentru conservarea productivității agricole.

„Trebuie să colectăm apa de ploaie – fiecare strop contează în fața secetei” - accentuează importanța valorificării resurselor naturale, în special în contextul precipitațiilor neregulate și a presiunii asupra surselor de apă.

„Apa va fi – dar nu cum vrem: ploi abundente, neregulate, cu efecte imprevizibile” - transmite riscul asociat schimbărilor climatice și subliniază necesitatea unor măsuri de adaptare, precum vegetație de protecție, irigații eficiente și gestionarea apelor pluviale.

„Planul Local de Acțiuni – un instrument real pentru dezvoltare durabilă” - subliniază caracterul aplicabil, concret și strategic al documentului;

„Împădurim, protejăm, dezvoltăm – împreună!” - încurajează participarea cetățenilor și actorilor locali în implementarea măsurilor de mediu;

„Agricultură modernă, mediu protejat” - pune accent pe echilibrul dintre productivitate și sustenabilitate;

„Comunitate unită, viitor prosper” - transmite ideea de solidaritate locală și implicare comună în dezvoltare;

„Comuna noastră devine mai verde, mai sigură și mai pregătită pentru viitor” - oferă o imagine pozitivă, orientată spre reziliență și adaptare climatică;

„Terenurile degradate trebuie să dispară din cadastru” - exprimă ferm angajamentul pentru reabilitarea terenurilor afectate de eroziune și pentru utilizarea eficientă a fiecărei suprafețe;

„Fiecare idee contează. Fiecare voce schimbă ceva.” - subliniază importanța dialogului deschis și a consultării permanente;

„Cu planul aprobat, atragem fonduri și construim viitorul comunei” - leagă direct strategia locală de oportunitățile de finanțare și dezvoltare concretă;

„Mai multă pădure, mai puțină secetă. Mai multă grijă, mai multă viață.” - transmite clar beneficiile ecologice ale împăduririi și conservării resurselor;

„Schimbările climatice nu sunt viitorul – sunt prezentul cu care trăim astăzi” - atrage atenția asupra urgenței intervenției și necesității unei acțiuni locale rapide și coordonate.

„Comunitatea recunoaște clar nevoile prioritare – apă și canalizare, servicii de sănătate și drumuri.” – subliniază importanța concentrării resurselor pe infrastructura de bază, pentru îmbunătățirea calității vieții și prevenirea degradării continue a condițiilor de trai.

„Agricultura este afectată de lipsa irigațiilor și condiții climatice extreme – necesită sprijin tehnic și financiar.” – atrage atenția asupra vulnerabilității sectorului agricol și a urgenței implementării unor soluții de adaptare, pentru menținerea producției și securității alimentare.

„Problemele de mediu sunt urgente – gestionarea deșeurilor și reîmpădurirea sunt susținute de majoritatea.” – transmite necesitatea unor acțiuni imediate și coordonate pentru protejarea resurselor naturale și reducerea impactului asupra sănătății comunității.

„Turismul poate aduce beneficii economice – două treimi dintre cetățeni cred în acest potențial.” – evidențiază oportunitatea dezvoltării unor proiecte turistice care valorifică resursele culturale și naturale, generând venituri și locuri de muncă.

„Comunitatea este pregătită să se implice – peste 3/4 dintre locuitori vor să participe activ la consultări și proiecte.” – subliniază potențialul ridicat de mobilizare civică și importanța menținerii unui dialog constant cu cetățenii pentru succesul proiectelor.

„Deschidere majoră spre energie verde – peste 90% ar accesa programe pentru surse regenerabile.” – accentuează oportunitatea implementării de proiecte sustenabile pe energie regenerabilă, cu impact pe termen lung asupra costurilor și mediului.

5.3. Public-țintă

Strategia de comunicare se adresează unor categorii diverse de public, fiecare cu rol specific în procesul de elaborare, aprobare și implementare:

Autoritățile publice locale – primari, consilieri, funcționari publici: vizați în mod direct pentru asumarea și promovarea planului;

Cetățenii – locuitori ai comunei, în special tinerii și gospodarii interesați de conservarea terenurilor și a apei;

Fermierii și agenții economici – ca beneficiari direcți ai măsurilor privind irigarea, solul și reîmpădurirea;

ONG-uri și lideri comunitari – parteneri în implementarea activităților voluntare, de educație și conștientizare;

Instituții de învățământ și cadre didactice – esențiale pentru transmiterea valorilor legate de protecția mediului către generațiile tinere;

Finanțatori și donatori potențiali – cărora li se comunică caracterul strategic, realist și participativ al planului.

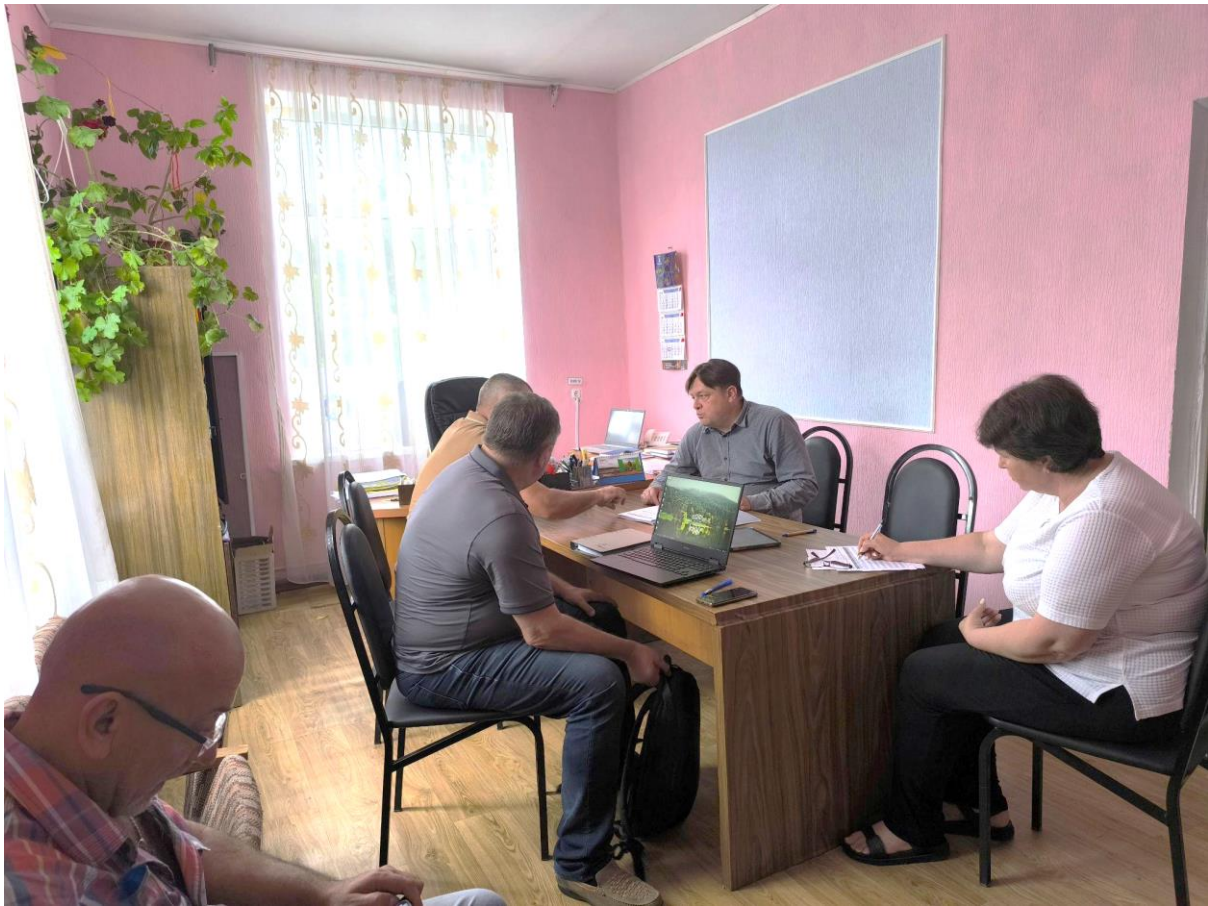
5.4. Canale de comunicare

Pentru a ajunge eficient la toate categoriile de public-țintă și a asigura implicarea comunității, au fost folosite canale de comunicare adaptate specificului local, punând accent pe accesibilitate, transparență și dialog direct:

- **Comunicare telefonică** – pentru contact rapid și eficient cu reprezentanții autorităților locale și alți actori relevanți;
- **E-mail și corespondență electronică** – pentru transmiterea documentelor, invitațiilor și agendelor;
- **Participare la ședințe de lucru și consultări publice** – esențiale în ambele runde de consultări:
 - **Prima rundă (martie-aprilie 2025)** – axată pe prezentarea obiectivelor PLA, identificarea problemelor prioritare și colectarea propunerilor. Reprezentanții echipei de elaborare a PLA au elaborat și aplicat un chestionar adresat comunității, pe baza căruia au fost obținute date relevante în cadrul zonei de studiu: distribuția respondenților (64% administrație publică, restul fermieri, antreprenori etc.), vechimea în comunitate (peste 80% locuiesc de mai mult de 10 ani), principalele probleme identificate (lipsa locurilor de muncă și drumurile proaste – 58,2% fiecare; apă/canalizare – 46,2%), priorități investiționale (apă/canalizare – 39,1%, sănătate – 36,8%, drumuri – 18,4%), dificultăți în agricultură (lipsa irigației, secetă, costuri ridicate), probleme de mediu (deșeuri necorespunzătoare – 66,7%, eroziune sol – 44%, poluare apă

- 44%) și priorități (reîmpădurire – 76%). Totodată, s-au înregistrat opinii privind turismul (64,4% cred în potențial), implicarea comunitară (76,7% doresc să se implice mai mult) și deschiderea față de energia regenerabilă (91,5%). Discuțiile au avut loc direct în sala de ședințe a primăriei, cu participarea primarului, inginerului cadastral și a unui specialist în agricultură.
- **A doua rundă (iulie-septembrie 2025)** – dedicată prezentării variantei în lucru a PLA. Autoritățile locale au fost rugate să analizeze documentul împreună cu specialiști, consilieri și reprezentanți agricoli pentru a formula observații. Aceeași echipă, completată de un consilier local implicat activ, a evaluat fezabilitatea tehnică și economică a măsurilor.
 - **Rețea informală de actori locali** – primari, ingineri cadastrali, consilieri, membri ai echipei de proiect, implicați în diseminarea informațiilor și mobilizarea comunității;
 - **Transparență prin documente de lucru** – procese-verbale, planuri de acțiuni și materiale distribuite atât tipărit, cât și electronic, pentru analiză și feedback;
 - **Consultări publice periodice** – întâlniri lunare sau trimestriale;
 - **Platforme online și grupuri de social media** – pentru feedback rapid și actualizări privind proiectele în derulare;
 - **Evenimente tematice** – festivaluri, târguri agricole, zile ecologice, care combină informarea cu implicarea comunității;
 - **Parteneriate cu școli și ONG-uri locale** – pentru campanii de conștientizare privind mediul, turismul și agricultura sustenabilă

În cadrul întâlnirilor și vizitelor de teren, s-au realizat fotografiile documentative atât din teren, cât și de la ședințe, pentru a ilustra starea actuală a zonelor vizate și implicarea participanților. Procesele-verbale au consemnat propunerile și concluziile, iar PLA în format MS Word a fost transmis primăriei pentru utilizare locală. Totodată, au fost colectate și distribuite datele de contact ale persoanelor responsabile cu finanțarea proiectelor de împădurire a proprietății private, sprijinind astfel accesul comunității la oportunități concrete de implementare.

Comunicarea a fost ușoară, fluidă și eficientă, susținută de receptivitatea autorităților locale, care s-au implicat activ de la confirmarea logistică a întâlnirilor până la participarea constantă la consultări. Atmosfera deschisă și constructivă, completată de exemple concrete din teren – zone cu risc de alunecare, sectoare cu eroziune avansată, pajiști degradate – a contribuit la fundamentarea participativă a Planului Local de Acțiuni.

5.5. Activități propuse

Pentru a asigura dezvoltarea durabilă a comunei și protejarea resurselor naturale, este esențială implicarea activă a tuturor – administrație, fermieri, tineri, elevi și comunitatea locală. Activitățile propuse urmăresc nu doar îmbunătățirea practicilor agricole și protecția mediului, ci și crearea unor oportunități economice, sociale și educaționale, care să consolideze spiritul de cooperare și identitatea locală.

Campanii de informare

Organizarea de campanii interactive și vizuale despre:

- rotația culturilor și beneficiile acesteia pentru sănătatea solului;
- protecția solului și a apei prin metode ecologice și tradiționale adaptate contextului local;
- gestionarea responsabilă a deșeurilor, inclusiv colectarea selectivă și reciclarea;
- conservarea biodiversității prin protejarea speciilor locale și menținerea echilibrului ecosistemelor.

Aceste campanii pot include panouri informative, proiecții de scurtmetraje documentare, concursuri tematice și caravane educaționale în satele comunei.

Ateliere și cursuri

- **Pentru fermieri:** sesiuni practice despre tehnologii agricole moderne, utilizarea eficientă a resurselor, marketing rural, accesarea de fonduri europene și naționale.
- **Pentru tineri:** instruire în antreprenoriat, dezvoltarea turismului local, organizarea de trasee ecoturistice, promovarea produselor tradiționale prin rețele sociale și platforme de vânzare online.
- **Pentru administrație:** cursuri de management de proiect, strategii de atragere a resurselor externe, formarea de parteneriate cu alte localități și organizații.

Crearea ONG-urilor locale

Sușținerea formării de organizații neguvernamentale cu misiune clară de protecție a mediului și dezvoltare comunitară. ONG-urile pot deveni motorul acțiunilor de voluntariat, pot coordona proiecte educaționale și pot facilita accesul la finanțări nerambursabile.

Implicarea elevilor și localnicilor

Organizarea de acțiuni concrete și atractive, precum:

- plantarea de copaci, arbuști și flori pentru reînverzirea spațiilor publice;
- campanii de curățare a malurilor râurilor, pădurilor și zonelor verzi;
- stoparea eroziunii solului și a formării ravenelor prin construcția de gardulețe din nuiele, terasări și lucrări simple de stabilizare a versanților;
- crearea de „patrule verzi” formate din tineri voluntari care să monitorizeze și să raporteze problemele de mediu.

Grup de lucru local

Înființarea unui grup mixt format din reprezentanți ai primăriei, fermierilor, ONG-urilor, tinerilor și școlilor, care să supravegheze implementarea proiectelor, să identifice nevoile urgente și să caute surse de finanțare. Grupul ar putea funcționa ca un „Consiliu Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă” al comunei.

Târguri și expoziții

Organizarea periodică de evenimente tematice pentru promovarea:

- produselor locale (miere, brânzeturi, fructe, legume, conserve tradiționale);
- meșteșugurilor (țesături, obiecte din lemn, ceramică);
- oportunităților turistice (trasee de drumeție, zone naturale, gospodării agroturistice).

Aceste târguri pot include degustări, demonstrații meșteșugărești, expoziții foto și standuri interactive, atrăgând atât localnicii, cât și vizitatori din alte zone.

Perspectivă suplimentară

- Crearea unui **calendar anual al activităților comunitare** (Ziua Mediului, Săptămâna Verde, Ziua Recoltei).
- Organizarea de **competiții ecologice** între sate (cine colectează cele mai multe deșeuri reciclabile, cine plantează cei mai mulți copaci).
- Lansarea unui **program de „Ambasadori ai Mediului”** în rândul tinerilor, care să reprezinte comuna la evenimente județene sau naționale.
- Realizarea unui **colț verde în fiecare școală** – mini-grădini unde elevii învață despre plante și îngrijirea lor.

6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

1. **Comuna Gordinești dispune de resurse agricole valoroase și de un potențial turistic semnificativ**, care pot fi valorificate printr-o strategie coerentă și participativă.
2. **Scenariile de dezvoltare** (agricultură intensivă, ecologică-turistică sau mixtă) pot fi adaptate și combinate în funcție de specificul local, disponibilitatea resurselor și preferințele comunității.
3. **Investițiile în infrastructură** (drumuri, apă, canalizare, salubritate) reprezintă fundamentul oricărui demers de modernizare și de creștere a atractivității economice.
4. **Protecția mediului și a solului** trebuie integrate în planificare, prin rotația culturilor, utilizarea rațională a îngrășămintelor, împădurirea terenurilor marginale și gestionarea deșeurilor.
5. **Accesarea fondurilor europene și a altor surse de finanțare**, precum și implicarea partenerilor externi (ONG-uri, investitori, agenții de dezvoltare), sunt esențiale pentru proiectele majore.
6. **Transparență și coeziune comunitară**: Organizarea de consultări și implicarea tuturor părților interesate sporesc responsabilitatea și cresc șansele de succes pe termen lung.

Printr-o abordare echilibrată și cooperantă, comuna Gordinești poate evolua către un model de dezvoltare rurală sustenabilă, îmbinând progresul economic cu protecția mediului și conservarea tradițiilor locale.

BIBLIOGRAFIE

- Documente și rapoarte oficiale ale autorităților locale și raionale (Rezina)
- Studii și reglementări naționale privind dezvoltarea rurală și protecția mediului
- Date statistice ale Biroului Național de Statistică (BNS)
- Exemple de bune practici și studii de caz în agricultură ecologică și turism rural

ANEXE

1. **Material cartografic** – Hărți ale comunei Gordinești (delimitare, utilizarea terenurilor, infrastructură)
2. **Tabele cu indicatori statistici** – Evoluția demografică, producția agricolă, structura socio-economică
3. **Cadru legislativ și reglementări** – Acte normative relevante pentru dezvoltare locală și mediu
4. **Proiecte și inițiative locale** – Modele de succes în agricultură, procesarea produselor, turism rural
5. **Chestionare și interviuri** – Rezultatele consultărilor cu cetățenii privind prioritățile de dezvoltare

Anexa 1. Material cartografic: Planul – schiță a PFP-urilor din perimetrul primăriei

Plan- Schița
Raionul Rezina
Primăria Gordinești
Suprafața - 23,32 ha
Scara 1: 13 000

Anexa 2. Tabele cu indicatori statistici: Monitorizarea stării PFP-urilor, soluții tehnice propuse

Cod PFP	Suprafața vectorizată, ha	Lățime, m	Nr rînduri	Vîrsta, ani	Compoziția	SP	Stare funcțională	Lucrări de reabilitare propuse	Suprafața
R06170	1,2	8	3	40	6CI2ST2PAR	CI	funcțională	rărituri	1,2
R06169	1,18	8	3	40	6PAM3ST1CI	PAM	funcțională	rărituri	1,18
R06157	1,66	8	3	40	6PAM3ST1DT	PAM	funcțională	tăieri de igienă	1,66
R06168	1,46	8	2	40	9NU1DT	NU	funcțională	tăieri de igienă	1,46
								îngrijirea subarboretului	1,46
R06167	3,95	10	2	40	9NU1DT	NU	funcțională	tăieri de igienă	3,95
								îngrijirea subarboretului	3,95
								reconstrucția	3,95
R06166	0,79	6	2	50	6NU2ST1CI1DT	NU	funcțională	reconstrucția	0,79
R06165	0,42	4	1	50	10NU	NU	funcțională	elagaj	0,42
								emondaj	0,42
R06164	2,12	12	6	30	5PAM2ART2ST1DT	PAM	funcțională	rărituri	2,12
R06163	1,9	10	4	40	5PAM4ST1DT	PAM	funcțională	rărituri	1,9
R06162	3,1	12	6	40	4ART2PAM2ST1CI1DT	ART	funcțională	rărituri	3,1
R06161	2,83	12	6	30	5PAM3ST1SC1DT	PAM	funcțională	rărituri	2,83
R06160	0,5	8	4	30	8ART2ST	ART	funcțională	rărituri	0,5
R06159	1,61	8	4	40	6PAM3ST1DT	PAM	funcțională	rărituri	1,61
R06158	0,6	12	6	30	9PAM1DT	PAM	funcțională	lucrări de igienă	0,6
								rărituri	0,6
Total	23,32								

COSTURI ESTIMATIVE

Cod PFP	Suprafața vectorizată, ha	Compoziția	Lucrări de reabilitare propuse	Suprafață intervenție, ha	Nr hărții tehnologice	Cheltuieli conform HT, pentru 1 unitate	Calculare prognozabile pentru suprafața de intervenție, (reconstrucția integrală cu plantări și completări - termen de creștere 4 ani)
R06170	1,2	6CI2ST2PAR	rărituri	1,2	12	6669,74	8003,69
R06169	1,18	6PAM3ST1CI	rărituri	1,18	12	6669,74	7870,30
R06157	1,66	6PAM3ST1DT	tăieri de igienă	1,66	13	2073,32	3441,71
R06168	1,46	9NU1DT	tăieri de igienă	1,46	13	2073,32	3027,05
			îngrijirea subarboretului	1,46	33	1064,93	1554,80
R06167	3,95	9NU1DT	tăieri de igienă	3,95	13	2073,32	8189,61
			îngrijirea subarboretului	3,95	33	1064,93	4206,48
			reconstrucția	3,95	4	20622,69	81459,64
R06166	0,79	6NU2ST1CI1DT	reconstrucția	0,79	4	20622,69	16291,93
R06165	0,42	10NU	elagaj	0,42	32	15250,86	6405,36
			emondaj	0,42	30	9842,29	4133,76
R06164	2,12	5PAM2ART2ST1DT	rărituri	2,12	12	6669,74	14139,86
R06163	1,9	5PAM4ST1DT	rărituri	1,9	12	6669,74	12672,51
R06162	3,1	4ART2PAM2ST1CI1DT	rărituri	3,1	12	6669,74	20676,21
R06161	2,83	5PAM3ST1SC1DT	rărituri	2,83	12	6669,74	18875,38
R06160	0,5	8ART2ST	rărituri	0,5	12	6669,74	3334,87
R06159	1,61	6PAM3ST1DT	rărituri	1,61	12	6669,74	10738,29
R06158	0,6	9PAM1DT	lucrări de igienă	0,6	35	2143,18	1285,91
			rărituri	0,6	12	6669,74	4001,85
Total	23,32			33,7 ha			230309,20